

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

12. ledna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí 2008/675/SVV – Článek 3 odst. 1 – Zásada asimilace předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě – Povinnost přiznat těmto odsouzením stejné účinky jako předchozím vnitrostátním odsouzením – Vnitrostátní právní předpisy týkající se dodatečného ukládání souhrnného trestu – Několik trestných činů – Stanovení souhrnného trestu – Patnáctiletá horní hranice pro časově omezené tresty odnětí svobody – Článek 3 odst. 5 – Výjimka – Trestný čin spáchaný dříve, než bylo vydáno nebo vykonáno odsouzení v jiném členském státě“

Ve věci C-583/22 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 29. června 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 7. září 2022 v trestním řízení proti

MV

za přítomnosti:

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Prechal (zpravodajka), předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: S. Beer, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. listopadu 2022,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za MV S. Akayem, Rechtsanwalt,
- za Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof C. Maslow a L. Ottem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi S. Grünheid a M. Wasmeierem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. prosince 2022,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení (Úř. věst. 2008, L 220, s. 32).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci opravného prostředku „Revision“ podaného MV k Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) proti rozsudku Landgericht Freiburg im Breisgau (zemský soud ve Freiburg im Breisgau, Německo), kterým byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šest let za zvlášť závažné znásilnění.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 1 až 5, 8, 9 a 13 rámcového rozhodnutí 2008/675 uvádějí:
 - „(1) Evropská unie si klade za cíl zachovat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva. Tento cíl vyžaduje, aby informace týkající se odsouzení vydaných v členských státech bylo možné zohlednit mimo členský stát, v němž bylo odsouzení vydáno, a to jak za účelem předcházení dalším trestným činům, tak při novém trestním řízení.
 - (2) V souladu se závěry Evropské rady z Tampere přijala Rada [Evropské unie] dne 29. listopadu 2000 program opatření určených k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech, který vyžaduje „přijetí jednoho nebo více nástrojů, kterým(i) se stanoví zásada, podle níž soud v jednom členském státě musí být schopen zohlednit pravomocné trestní rozsudky vydané soudy v jiných členských státech, aby mohl při stanovení druhu trestu a způsobu výkonu trestu posoudit pachatelovu trestní minulost a zjistit, zda se pachatel dopustil trestné činnosti opakovaně“.
 - (3) Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit pro členské státy povinnost přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiných členských státech. [...]
 - (4) Některé členské státy přiznávají účinky odsouzením vydaným v jiných členských státech, zatímco jiné členské státy zohledňují pouze odsouzení vydaná jejich vlastními soudy.
 - (5) Měla by být potvrzena zásada, podle níž by odsouzení vydaná v jiných členských státech měla mít v určitém členském státě stejné účinky jako odsouzení vydaná v souladu s vnitrostátními právními předpisy jeho vlastními soudy bez ohledu na to, zda vnitrostátní právo považuje tyto účinky za skutkové nebo spadající do oblasti procesního nebo hmotného práva. Toto rámcové rozhodnutí však neusiluje o sjednocení účinků, které různé vnitrostátní právní

předpisy přisuzují existenci předchozích odsouzení, a povinnost zohlednit předchozí odsouzení vydaná v jiných členských státech existuje pouze tehdy, pokud se předchozí vnitrostátní odsouzení zohledňují podle vnitrostátních právních předpisů.

[...]

- (8) Je-li v průběhu trestního řízení v členském státě k dispozici informace o předchozím odsouzení jiného členského státu, mělo by se v co největší možné míře zabránit tomu, aby se s dotyčnou osobou zacházelo méně příznivě, než kdyby se jednalo o vnitrostátní odsouzení.
- (9) Článek 3 odst. 5 by měl být vykládán mezi jinými v souladu s 8. bodem odůvodnění tak, že pokud se vnitrostátní soud v novém trestním řízení při zohledňování dříve uloženého trestu v jiném členském státě domnívá, že stanovení určité výměry trestu v rámci omezení daných vnitrostátním právem by bylo pro pachatele vzhledem k okolnostem nepřiměřeně tvrdé, a pokud účelu trestu lze dosáhnout nižším trestem, může vnitrostátní soud odpovídajícím způsobem snížit výši trestu, bylo-li by to možné v čistě vnitrostátních případech.

[...]

- (13) Toto rámcové rozhodnutí ctí rozmanitost vnitrostátních řešení a postupů potřebných pro zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě. [...]"

4 Článek 1 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„Cílem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit podmínky, na jejichž základě jsou v členském státě při trestním řízení vůči určité osobě zohledněny předchozí odsouzení, která byla vydána v jiných členských státech proti této osobě za jiné skutky.“

5 Článek 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Zohlednění odsouzení, které bylo vydáno v jiném členském státě, v novém trestním řízení“, stanoví:

„1. Každý členský stát zajistí, že se v průběhu trestního řízení proti určité osobě zohlední předchozí odsouzení vydaná v jiných členských státech proti stejné osobě za jiné skutky, o nichž byly získány informace na základě příslušných nástrojů vzájemné právní pomoci nebo na základě výměny informací získaných z trestních rejstříků, stejně jako jsou vnitrostátním právem zohledněny předchozí vnitrostátní odsouzení, a se stejnými účinky, které vnitrostátní právo přisuzuje vnitrostátním odsouzením.

2. Odstavec 1 se použije ve fázi před zahájením řízení, v průběhu řízení a při výkonu odsouzení, zejména pokud jde o použitelná procesní pravidla, včetně pravidel týkajících se zajišťovací vazby, kvalifikace trestného činu, druhu a výměry uloženého trestu nebo pravidel, kterými se řídí výkon rozhodnutí.

[...]

5. Pokud byl trestný čin, pro který je vedeno nové řízení, spáchán dříve, než bylo vydáno nebo zcela vykonáno předchozí odsouzení, nezakládají odstavce 1 a 2 povinnost členských států uplatnit své vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání trestů, jejichž použití na cizozemská odsouzení by omezilo soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení.

Členské státy však zajistí, aby jejich soudy mohly v těchto případech jinak přihlížet k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech.“

Německé právo

- 6 Ustanovení, kterými se řídí ukládání souhrnného trestu, jsou obsažena v § 53 až § 55 Strafgesetzbuch (trestní zákoník) ze dne 13. listopadu 1998 (BGBl. 1998 I, s. 3322), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „StGB“).
- 7 Ustanovení § 53 StGB, které se týká souběhu trestných činů, v odstavci 1 stanoví:
„Pokud se osoba dopustila několika trestných činů, za které je souzena současně a za které jí hrozí uložení několika trestů odnětí svobody nebo několika pokut, uloží se jí souhrnný trest.“
- 8 Ustanovení § 54 StGB, které upravuje ukládání souhrnného trestu, v odstavcích 1 a 2 stanoví:
„1. Je-li jedním z jednotlivých trestů trest odnětí svobody na doživotí, uloží se souhrnný trest odnětí svobody na doživotí. Ve všech ostatních případech se souhrnný trest stanoví zvýšením horní hranice uloženého trestu, v případě trestů různých druhů zvýšením trestu, který je svou povahou nejpřísnější. V tomto ohledu se osoba pachatele a jednotlivé trestné činy posuzují souhrnně.
2. Souhrnný trest nesmí dosáhnout výše součtu jednotlivých sazeb uložených trestů. Nesmí překročit 15 let v případě uložení časově omezeného trestu odnětí svobody a v případě peněžitého trestu 720 denních sazeb.“
- 9 Ustanovení § 55 StGB, které se týká dodatečného ukládání souhrnného trestu, v odstavci 1 stanoví:
„Ustanovení § 53 a § 54 se použijí i tehdy, jestliže osoba, která byla pravomocně odsouzena, je před výkonem, promlčením nebo prominutím trestu, který jí byl uložen, odsouzena za jiný trestný čin, jehož se dopustila před předchozím odsouzením. Za předchozí odsouzení se považuje odsouzení v předchozím řízení, v jehož rámci mohla být naposledy posouzena věcná správnost skutkových zjištění.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 10 Dne 10. října 2003 unesl MV, francouzský státní příslušník, studentku z univerzitního kampusu v Německu a znásilnil ji.
- 11 Před tímto datem nebyl MV v Německu nikdy odsouzen v trestním řízení. Naproti tomu jeho trestní rejstřík ve Francii obsahuje 25 záznamů. MV byl mimo jiné odsouzen za pět trestných činů, které byly francouzskými soudy vyneseny po tomto datu a týkaly se skutků spáchaných v období od srpna 2002 do září 2003.
- 12 Dne 30. září 2004 byl MV odsouzen tribunal de grande instance de Guéret (soud prvního stupně v Guéretu, Francie) k trestu odnětí svobody v trvání dvou let.

- 13 Cour d'assises du Loir-et-Cher (porotní soud Loir-et-Cher, Francie) v Blois uložil dne 29. února 2008 MV trest odnětí svobody v trvání 15 let. Tento trest absorboval i jeho pozdější odsouzení, a to jednak odsouzení cour d'assises de Loire-Atlantique (porotní soud Loire-Atlantique, Francie) v Nantes ze dne 16. května 2008 ukládající trest odnětí svobody v trvání šesti let a jednak odsouzení cour d'appel de Grenoble (odvolací soud v Grenoblu, Francie) ze dne 23. dubna 2012 ukládající trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a šesti měsíců.
- 14 Cour d'assises du Maine-et-Loire (porotní soud Maine-et-Loire, Francie) v Angers odsoudil dne 24. ledna 2013 MV k dalšímu trestu odnětí svobody v trvání sedmi let.
- 15 Dne 20. října 2003 byl MV zadržen v Nizozemsku na základě zatýkacího rozkazu vydaného francouzskými orgány a umístěn do vydávací vazby. Dne 17. května 2004 byl předán francouzským orgánům. MV byl nepřetržitě uvězněn ve Francii do 23. července 2021, takže k tomuto datu byly tresty odnětí svobody uvedené v bodech 12 až 14 tohoto rozsudku vykonány v celkovém trvání 17 let a 9 měsíců.
- 16 Dne 23. července 2021 předaly francouzské orgány MV německým orgánům. MV byl umístěn do vyšetřovací vazby v Německu na základě zatýkacího rozkazu vydaného Amtsgericht Freiburg im Breisgau (okresní soud ve Freiburgu im Breisgau, Německo).
- 17 Dne 21. února 2022 Landgericht Freiburg im Breisgau (zemský soud ve Freiburgu im Breisgau, Německo) odsoudil MV za skutky spáchané dne 10. října 2003 v Německu, uznal jej vinným za zvláště závažné znásilnění a uložil mu trest odnětí svobody v trvání šesti let. Uvedený soud měl za to, že skutkům spáchaným MV v Německu by „ve skutečnosti odpovídal“ trest odnětí svobody v trvání sedmi let. Avšak vzhledem k tomu, že nebylo možné dodatečně uložit souhrnný trest, do něhož by byly zahrnuty i tresty uložené ve Francii, snížil tento soud trest o jeden rok, aby tuto nemožnost „kompenzoval“.
- 18 MV podal proti uvedenému rozsudku opravný prostředek „Revision“ k předkládajícímu soudu, Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo).
- 19 Předkládající soud se ze dvou různých důvodů zamýšlí nad tím, zda je rozsudek Landgericht Freiburg im Breisgau (zemský soud ve Freiburgu im Breisgau) slučitelný s ustanoveními rámcového rozhodnutí 2008/675.
- 20 Předkládající soud zaprvé zdůrazňuje, že možnost uložit MV vykonatelný trest odnětí svobody za trestný čin zvláště závažného znásilnění, který je předmětem původního řízení, závisí na výkladu zásady asimilace trestních odsouzení vydaných v jiných členských státech, která je provedena v čl. 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/675, a výjimky z této zásady stanovené v čl. 3 odst. 5 prvním pododstavcem tohoto rámcového rozhodnutí.
- 21 Předkládající soud konstatuje, že pokud by odsouzení MV ve Francii byla postavena na roveň odsouzením v Německu, mohla by v zásadě vést k uložení souhrnného trestu podle § 55 odst. 1 StGB.

- 22 Účelem sledovaným § 55 odst. 1 StGB, který upravuje dodatečné ukládání souhrnného trestu, je, aby s pachatelem několika trestných činů nebylo zacházeno rozdílně v závislosti na tom, zda jsou tyto trestné činy předmětem jednoho řízení, v kterémžto případě by taková osoba těžila z uložení souhrnného trestu podle § 53 odst. 1 StGB, nebo několika samostatných řízení, kdy se jedná o případ dodatečného ukládání souhrnného trestu uvedený v § 55 odst. 1 StGB.
- 23 Předkládající soud dále upřesňuje, že v rámci dodatečného ukládání souhrnného trestu je třeba zohlednit patnáctiletou horní hranici časově omezeného trestu odnětí svobody stanovenou v § 54 odst. 2 StGB. V případě asimilace odsouzení MV ve Francii by ovšem této horní hranice již bylo dosaženo odsouzením MV k trestu odnětí svobody v trvání patnácti let, který uložil dne 29. února 2008 cour d'assises du Loir-et-Cher (porotní soud Loir-et-Cher, Francie) v Blois.
- 24 V důsledku toho by v případě asimilace odsouzení ve Francii s odsouzeními v Německu došlo k tomu, že by MV mohl být zajisté uložen samostatný trest za zvlášť závažné znásilnění, za které byl uznán vinným. Nicméně podle § 54 odst. 2 StGB by výměra souhrnného trestu nemohla překročit horní hranici patnácti let odnětí svobody, takže by v praxi proti MV nemohl být vykonán uložený trest.
- 25 Předkládající soud však zdůrazňuje, že dodatečný souhrnný trest s tresty uloženými v jiném státě nelze uložit na základě § 55 odst. 1 StGB, a to z důvodu mezinárodního práva veřejného. Uložení souhrnného trestu v takovém přeshraničním kontextu by bylo zasaženo do právní moci cizozemského rozhodnutí a do svrchovanosti tohoto státu, pokud jde o výkon tohoto odsouzení.
- 26 S ohledem na takovou nemožnost uložit na základě německého práva dodatečně souhrnný trest ve vztahu k odsouzením v jiném členském státě se předkládající soud zamýšlí nad tím, jak je nutno vykládat článek 3 rámcového rozhodnutí 2008/675.
- 27 S odkazem na judikaturu Soudního dvora tento soud uvádí, že čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí ukládá členským státům, aby zajistily, že předchozím odsouzeným vydaným v jiném členském státě budou přiznány stejné účinky, jaké vnitrostátní právo přisuzuje předchozím vnitrostátním odsouzením.
- 28 Uvedený soud si však klade otázku, jaký je rozsah působnosti výjimky stanovené v čl. 3 odst. 5 prvním pododstavci uvedeného rámcového rozhodnutí. Domnívá se, že vykonatelný trest by mohl být MV uložen pouze za skutky zvlášť závažného znásilnění, které jsou předmětem původního řízení, pokud by toto ustanovení muselo být vykládáno v tom smyslu, že brání zohlednění odsouzení v jiných členských státech, stanovenému v čl. 3 odst. 1 téhož rámcového rozhodnutí, pokud by toto zohlednění znamenalo překročení patnáctileté horní hranice stanovené v § 54 odst. 2 StGB pro časově omezené tresty odnětí svobody.
- 29 Zadruhé v případě, že má být čl. 3 odst. 5 první pododstavec rámcového rozhodnutí 2008/675 vykládán v tom smyslu, že zásada asimilace trestních odsouzení vydaných v jiných členských státech, stanovená v čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, není za okolností původního řízení použitelná, předkládající soud se zamýšlí nad tím, jak má být vykládán čl. 3 odst. 5 druhý pododstavec tohoto rámcového rozhodnutí.

- 30 V tomto ohledu se zabývá otázkou, zda zohlednění trestu uloženého v jiném členském státě podle čl. 3 odst. 5 druhého pododstavce rámcového rozhodnutí 2008/675 znamená, že nevýhoda vyplývající z nemožnosti nařídit dodatečné uložení souhrnného trestu, jak je stanoveno v § 55 odst. 1 StGB, musí být „konkrétně prokázána a zjištěna“ při ukládání trestu za trestný čin spáchaný na vnitrostátním území.
- 31 Tento soud vysvětluje, že při provádění rámcového rozhodnutí 2008/675 do německého práva nepovažoval německý zákonodárce za nutné přijmout prováděcí opatření k článku 3 tohoto rámcového rozhodnutí. Myšlenka, že odsouzení vydaná v jiném státě formálně nemohou být sice předmětem dodatečného uložení souhrnného trestu, ale odsouzený tím nesmí být pokud možno dotčen, odpovídá snížení, které německé soudy uplatňují „formou kompenzace“ v případě, že předchozí odsouzení byla vydána v zahraničí.
- 32 Předkládající soud uvádí, že podle jeho vlastní judikatury v této oblasti je nevýhoda, která vyplývá z nemožnosti dodatečně uložit souhrnný trest zahrnující odsouzení uložená v jiném členském státě, obvykle zohledněna při stanovení trestu v podobě jeho snížení, které není vyčísleno, „má kompenzační povahu“ a je ponecháno na úvaze nalézacího soudu. V tomto ohledu stačí, aby tento soud zohlednil nemožnost uložit dodatečně souhrnný trest jako skutečnost ve prospěch odsouzené osoby.
- 33 Předkládající soud je však toho názoru, že pouze jasně odůvodněná a vyčíslená kompenzace nevýhody vyplývající z nemožnosti uložit dodatečně souhrnný trest je v souladu s pravidly stanovenými čl. 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí 2008/675.
- 34 Z judikatury Soudního dvora týkající se použití tohoto rámcového rozhodnutí podle předkládajícího soudu vyplývá, že způsob, jakým se zohledňují předchozí odsouzení vydaná v jiném členském státě, by se měl co nejvíce blížit způsobu, jakým se zohledňují předchozí vnitrostátní odsouzení. Aby přitom bylo možné se co nejvíce přiblížit takovému způsobu ukládání souhrnného trestu, který je upraven v ustanoveních § 53 až § 55 StGB a který vyžaduje číselné vyjádření souhrnného trestu, je podle předkládajícího soudu nutné, aby soud ve věci samé konkrétně prokázal nevýhodu vyplývající z nemožnosti uložit souhrnný trest a tuto nevýhodu odečetl od nově ukládaného souhrnného trestu.
- 35 Tento soud dodává, že odůvodněná a číselně vyjádřená kompenzace nevýhody je nezbytná nejen z důvodu transparentnosti, ale také proto, aby soud rozhodující o opravném prostředku „Revision“ mohl vykonávat přezkum toho, jak byl trest vyměřen.
- 36 Předkládající soud uvádí, že v původním řízení Landgericht Freiburg im Breisgau (zemský soud ve Freiburgu im Breisgau) stanovil trest bez ohledu na skutečnost, že trest odnětí svobody v trvání šesti let vedl k překročení horní hranice patnácti let odnětí svobody stanovené v § 54 odst. 2 StGB pro časově omezené trestné činy odnětí svobody. Tento soud mimoto nevymezil přesné kritérium, kterým se řídil při zohlednění odsouzení vydaných ve Francii v souladu s čl. 3 odst. 5 druhým pododstavcem rámcového rozhodnutí 2008/675.

37 Za těchto podmínek se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Lze s ohledem na požadavek rovného zacházení vyplývající z čl. 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/675 a s ohledem na čl. 3 odst. 5 tohoto rámcového rozhodnutí v případě ukládání souhrnného trestu za odsouzení v Německu a v jiném členském státě uložit trest za trestný čin spáchaný na německém území, pokud by fiktivní zahrnutí trestu uloženého v jiném členském státě vedlo k překročení přípustné horní hranice trestu podle německého práva v případě souhrnného časově omezeného trestu odnětí svobody?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku:

Má být trest uložený v jiném členském státě zohledněn podle čl. 3 odst. 5 druhého pododstavce rámcového rozhodnutí 2008/675 takovým způsobem, že při stanovení trestu pro trestný čin spáchaný na německém území je v souladu se zásadami německého práva pro ukládání souhrnného trestu třeba konkrétně zjistit a prokázat nevýhodu, která vyplývá z nemožnosti uložit dodatečný souhrnný trest?“

K zahájení naléhavého řízení o předběžné otázce

38 Předseda Soudního dvora na základě pravomoci, kterou mu svěřuje čl. 107 odst. 3 jednacího řádu Soudního dvora, navrhl druhému senátu, aby přezkoumal nezbytnost projednat i bez návrhu projednávanou věc v naléhavém řízení o předběžné otázce stanoveném v čl. 23a prvním pododstavci statutu Soudního dvora Evropské unie.

39 Je třeba konstatovat, že podmínky stanovené pro zahájení tohoto řízení jsou v projednávané věci splněny.

40 Zaprvé je třeba připomenout, že podle čl. 107 odst. 1 jednacího řádu mohou být v naléhavém řízení projednány pouze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které se týkají jedné nebo více otázek v oblastech upravených v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU, přičemž tato hlava V se věnuje prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

41 Mezi oblasti uvedené v dané hlavě V patří mimo jiné justiční spolupráce v trestních věcech.

42 V projednávané věci se žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkladu rámcového rozhodnutí 2008/675, které upravuje zohlednění trestních odsouzení vydaných v jiných členských státech za jiné skutky při novém trestním řízení.

43 Toto rámcové rozhodnutí bylo mimoto přijato na základě článku 31 SEU, který byl nahrazen články 82, 83 a 85 SFEU. Tyto články Smlouvy o FEU přitom formálně spadají do kapitoly o justiční spolupráci v trestních věcech.

44 Z výše uvedeného vyplývá, že se žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká více otázek v jedné z oblastí upravených v hlavě V třetí části Smlouvy o FEU, a sice justiční spolupráce v trestních věcech, a může být tudíž projednána v naléhavém řízení.

- 45 Zadruhé, pokud jde o kritérium naléhavosti, z ustálené judikatury vyplývá, že toto kritérium je splněno, pokud je osoba dotčená ve věci v původním řízení ke dni podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce zbavena svobody a její ponechání ve vazbě závisí na výsledku sporu v původním řízení [z nedávné doby viz rozsudek ze dne 28. dubna 2022, C a CD (Právní překážky výkonu rozhodnutí o předání), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, bod 39 a citovaná judikatura].
- 46 V projednávané věci z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že MV je skutečně zbaven svobody a že výsledek sporu v původním řízení může ovlivnit otázku jeho ponechání ve vazbě.
- 47 Předkládající soud vysvětlil, že pokud by měl být čl. 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí 2008/675 vykládán v tom smyslu, že předchozím odsouzením vydaným ve Francii je třeba přiznat stejné účinky, jaké jsou přisuzovány vnitrostátním odsouzením, nebylo by již možné uložit trest, který by mohl být vykonán vůči MV, protože by byla překročena patnáctiletá horní hranice stanovená v § 54 odst. 2 StGB pro časově omezené tresty odnětí svobody.
- 48 Za těchto podmínek druhý senát Soudního dvora dne 27. září 2022 na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce bude i bez návrhu projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 49 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí 2008/675 vykládán v tom smyslu, že členský stát je povinen v trestním řízení zahájeném proti určité osobě přiznat předchozím odsouzením vydaným v jiném členském státě proti této osobě a za jiné skutky stejné účinky, jaké jsou přisuzovány předchozím vnitrostátním odsouzením podle předpisů daného vnitrostátního práva týkajících se ukládání souhrnných trestů v případě, že zaprvé byl trestný čin, pro který bylo vedeno toto řízení, spáchán dříve, než byla vydána tato předchozí odsouzení, a zadruhé zohlednění uvedených předchozích odsouzení podle těchto předpisů vnitrostátního práva brání vnitrostátnímu soudu, který v uvedeném řízení rozhoduje, uložit trest, který by mohl být proti dané osobě vykonán.
- 50 Cílem rámcového rozhodnutí 2008/675, jak vyplývá z bodů 5 až 8 jeho odůvodnění, je, aby každý členský stát dbal na to, aby předchozí trestní odsouzení vydaná v jiném členském státě měla stejné právní účinky jako předchozí vnitrostátní odsouzení vydaná v souladu s vnitrostátními právními předpisy [rozsudek ze dne 15. dubna 2021, AV (Souhrnný rozsudek), C-221/19, EU:C:2021:278, bod 49].
- 51 V souladu s tímto cílem čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, vykládaný ve světle bodu 5 odůvodnění tohoto rozhodnutí, ukládá členským státům, aby zajistily, že se v novém trestním řízení proti určité osobě zohlední předchozí odsouzení vydaná v jiném členském státě proti stejné osobě za jiné skutky, o nichž byly získány informace na základě příslušných nástrojů vzájemné právní pomoci nebo na základě výměny informací získaných z trestních rejstříků, stejně jako jsou vnitrostátním právem zohledněny předchozí vnitrostátní odsouzení, a se stejnými účinky, které toto právo přisuzuje vnitrostátním odsouzením bez ohledu na to, zda vnitrostátní právo považuje tyto účinky za skutkové nebo spadající do oblasti procesního nebo hmotného práva.

- 52 Článek 3 odst. 2 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví, že se tato povinnost použije ve fázi před zahájením řízení, v průběhu řízení a při výkonu odsouzení, zejména pokud jde o použitelná procesní pravidla, včetně pravidel druhu a výměry uloženého trestu nebo pravidel, kterými se řídí výkon rozhodnutí.
- 53 Soudní dvůr rozhodl, že se rámcové rozhodnutí 2008/675 vztahuje i na vnitrostátní řízení, ve kterém má být pro účely výkonu trestu uložen souhrnný trest odnětí svobody zohledňující trest uložený dané osobě vnitrostátním soudem i trest uložený v rámci předchozího odsouzení téže osoby za jiné skutky soudem jiného členského státu [rozsudek ze dne 15. dubna 2021, AV (Souhrnný rozsudek), C-221/19, EU:C:2021:278, bod 52 a citovaná judikatura].
- 54 V projednávané věci z vysvětlení předkládajícího soudu, shrnutých v bodech 21 až 24 tohoto rozsudku, vyplývá, že pokud by za okolností sporu původního řízení měla být předchozí odsouzení vydaná francouzskými soudy proti MV asimilována s odsouzeními vydanými německými soudy v souladu s čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, byl by nalézací soud povinen uložit souhrnný trest v souladu s pravidly stanovenými v § 53 až 55 StGB. V takovém případě by nebylo možné uložit trest, který by bylo možné vykonat vůči MV, protože by byla překročena patnáctiletá horní hranice pro časově omezené tresty odnětí svobody podle § 54 odst. 2 StGB.
- 55 Je třeba nicméně uvést, že podle čl. 3 odst. 5 prvního pododstavce rámcového rozhodnutí 2008/675, pokud byl trestný čin, pro který je vedeno nové řízení, spáchán dříve, než bylo vydáno nebo zcela vykonáno předchozí odsouzení, nezakládají odstavce 1 a 2 článku 3 tohoto rámcového rozhodnutí povinnost členských států uplatnit vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání trestů, jejichž použití na cizozemská odsouzení by omezilo soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení.
- 56 V projednávané věci z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že v trestním řízení před německými soudy byl MV prohlášen vinným ze spáchání trestného činu zvláště závažného znásilnění za skutky spáchané dne 10. října 2003. Odsouzení, která mají být v tomto řízení zohledněna, byla kromě toho francouzskými soudy vydána po tomto datu. Je tedy třeba konstatovat, že časová podmínka stanovená v čl. 3 odst. 5 prvním pododstavci rámcového rozhodnutí 2008/675 je za okolností sporu v původním řízení splněna.
- 57 Na okolnosti sporu v původním řízení se tedy může vztahovat výjimka stanovená v tomto ustanovení.
- 58 Pokud jde o dosah této výjimky, čl. 3 odst. 5 první pododstavec tohoto rámcového rozhodnutí osvobozuje členské státy od povinnosti uplatnit „vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání trestů“ na předchozí odsouzení vydaná v jiném členském státě, jejichž použití „by omezilo soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení“.
- 59 V projednávané věci je třeba zaprvé konstatovat, že předpisy německého práva týkající se ukládání souhrnného trestu stanovené v § 53 až 55 StGB, dovolávané v původním řízení, představují „vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání trestů“ ve smyslu čl. 3 odst. 5 prvního pododstavce uvedeného rámcového rozhodnutí. Tyto německé právní předpisy totiž upravují pravomoc trestního soudu uložit trest v případě několika trestných činů bez ohledu na to, zda jsou předmětem jednoho nebo několika samostatných řízení.

- 60 Zadruhé, jak je uvedeno v bodě 54 tohoto rozsudku, použití těchto předpisů ve vztahu k předchozím odsouzením vydaným ve Francii by bránilo vnitrostátnímu soudu uložit trest, který by mohl být vykonán v původním řízení.
- 61 Za okolností sporu v původním řízení by tedy přiznání stejných účinků, jaké jsou přisouzeny předchozím vnitrostátním odsouzením, předchozím odsouzením vydaným ve Francii mělo za následek „omezení soudce při ukládání trestu v rámci nového řízení“ ve smyslu čl. 3 odst. 5 prvního pododstavce rámcového rozhodnutí 2008/675.
- 62 Z výše uvedeného vyplývá, že výjimka stanovená v tomto ustanovení je skutečně použitelná za okolností sporu v původním řízení a má za následek zproštění vnitrostátního soudu povinnosti přiznat předchozím odsouzením vydaným ve Francii stejné účinky, jaké jsou přisouzeny vnitrostátním odsouzením v souladu s pravidly týkajícími se ukládání souhrnného trestu stanovenými v § 53 až 55 StGB.
- 63 Takový výklad je kromě toho potvrzen jak kontextem článku 3 rámcového rozhodnutí 2008/675, tak cíli sledovanými článkem 3 odst. 5 tohoto rámcového rozhodnutí.
- 64 Pokud jde o kontext, jehož součástí je článek 3 rámcového rozhodnutí 2008/675, je třeba připomenout, že toto rámcové rozhodnutí podle svého bodu 5 odůvodnění neusiluje o sjednocení účinků, které různé vnitrostátní právní předpisy přisuzují existenci předchozích odsouzení. Z bodu 3 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí rovněž vyplývá, že účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit pro členské státy povinnost v novém trestním řízení přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiných členských státech.
- 65 Navíc podle bodu 13 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2008/675 toto rámcové rozhodnutí ctí rozmanitost vnitrostátních řešení a postupů potřebných pro zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě. Toto rámcové rozhodnutí tak přispívá k vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Unii při respektování základních práv a různých právních systémů a tradic členských států v souladu s čl. 67 odst. 1 SFEU.
- 66 Zásadu asimilace předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě, stanovenou v čl. 3 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí, je proto třeba sladit s nutností respektovat rozmanitost tradic a trestních systémů členských států. Jak stanoví bod 8 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, je třeba pouze „v co největší možné míře“ zabránit tomu, aby se s dotyčnou osobou zacházelo méně příznivě, než kdyby se jednalo o vnitrostátní odsouzení.
- 67 Pokud jde o cíl sledovaný článkem 3 odst. 5 rámcového rozhodnutí 2008/675, z jeho znění výslovně vyplývá, že toto ustanovení má zachovat „pravomoc soudce při ukládání trestu“ za trestný čin spáchaný na vnitrostátním území dříve, než byla vydána nebo vykonána odsouzení v jiném členském státě.
- 68 Jak v podstatě tvrdí Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (nejvyšší státní zástupce při Spolkovém soudním dvoře) a Evropská komise, nelze v kontextu, který se vyznačuje rozmanitostí tradic a trestních systémů členských států, zejména pokud jde o úroveň trestů a jejich podmínky výkonu, vyloučit, že by zohlednění odsouzení vydaných v jiném členském státě mohlo zabránit uložení vykonatelného trestu za trestný čin spáchaný na území dotyčného členského státu dříve, než byla vydána nebo vykonána tato odsouzení.

- 69 V projednávané věci z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že v rámci sporu v původním řízení by přiznání stejných účinků, jaké jsou přisuzovány vnitrostátním odsouzením v rámci dodatečného ukládání souhrnného trestu stanoveného v § 55 odst. 1 StGB, předchozím odsouzením vydaným ve Francii bránilo uložení trestu, který by mohl být vykonán za skutky zvláště závažného znásilnění spáchané v Německu dříve, než byla vydána tato odsouzení.
- 70 Cílem sledovaným článkem 3 odst. 5 prvním pododstavcem rámcového rozhodnutí 2008/675 je však právě zachování pravomoci vnitrostátních soudů v takovém případě uložit trest při současném respektování rozmanitosti tradic a trestních systémů členských států tím, že jsou zproštěny povinnosti asimilovat předchozí odsouzení vydaná v jiném členském státě s předchozími vnitrostátními odsouzeními, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí.
- 71 Je třeba rovněž upřesnit, že členským státům přesto nic nebrání v tom, aby v případě uvedeném v čl. 3 odst. 5 prvním pododstavci rámcového rozhodnutí 2008/675 přiznaly odsouzením vydaným v jiném členském státě stejné účinky, jaké jsou přisuzovány vnitrostátním odsouzením. Jak je uvedeno v bodě 3 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí, účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovit pro členské státy povinnost přinejmenším zohledňovat odsouzení vydaná v jiném členském státě, takže členské státy mohou k těmto odsouzením přihlížet v případech, kdy k tomu nejsou podle uvedeného rámcového rozhodnutí povinny.
- 72 S ohledem na výše uvedené je třeba odpovědět na první otázku tak, že čl. 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí 2008/675 musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát není povinen v trestním řízení zahájeném proti určité osobě přiznat předchozím odsouzením vydaným v jiném členském státě proti této osobě a za jiné skutky stejné účinky, jaké jsou přisuzovány předchozím vnitrostátním odsouzením podle předpisů daného vnitrostátního práva týkajících se ukládání souhrnného trestu v případě, že zaprvé byl trestný čin, pro který bylo vedeno toto řízení, spáchan dříve, než byla vydána tato předchozí odsouzení, a zadruhé by zohlednění uvedených předchozích odsouzení podle těchto předpisů vnitrostátního práva bránilo vnitrostátnímu soudu, který v uvedeném řízení rozhoduje, uložit trest, který by mohl být proti dané osobě vykonán.

K druhé otázce

- 73 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 odst. 5 druhý pododstavec rámcového rozhodnutí 2008/675 musí být vykládán v tom smyslu, že zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě ve smyslu tohoto ustanovení vyžaduje, aby vnitrostátní soud konkrétním způsobem prokázal a odůvodnil nevýhodu vyplývající z nemožnosti dodatečného uložení souhrnného trestu stanoveného pro předchozí vnitrostátní odsouzení.
- 74 Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že v jakémkoli trestním řízení, na které se vztahuje výjimka stanovená v čl. 3 odst. 5 prvním pododstavci tohoto rámcového rozhodnutí, musí členské státy zajistit, aby „jejich soudy mohly jinak přihlížet k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech“.
- 75 Ke splnění této povinnosti postačuje, aby členské státy při respektování unijního práva a cílů sledovaných tímto rámcovým rozhodnutím stanovily možnost, že jejich vnitrostátní soudy mohou jinak přihlídnout k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech.

- 76 Naproti tomu z tohoto ustanovení nelze vyvodit žádnou povinnost, pokud jde o konkrétní hmotněprávní nebo procesní podmínky, které by měly vnitrostátní soudy dodržovat, pokud skutečně přihlédnou k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech.
- 77 Vzhledem k nedostatku dalších upřesnění v samotných ustanoveních rámcového rozhodnutí 2008/675 je třeba konstatovat, že toto rámcové rozhodnutí ponechává členským státům prostor pro uvážení, pokud jde o konkrétní prováděcí podmínky možnosti vnitrostátních soudů přihlédnout k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech podle čl. 3 odst. 5 druhého pododstavce tohoto rámcového rozhodnutí.
- 78 Z článku 3 odst. 5 druhého pododstavce rámcového rozhodnutí 2008/675 tedy nelze dovodit, že by nalézací soud byl za okolností sporu v původním řízení povinen provést číselný výpočet nevýhody vyplývající z nemožnosti použít vnitrostátní právní předpisy týkající se ukládání souhrnného trestu stanovené pro vnitrostátní odsouzení a následně na základě tohoto výpočtu přiznat snížení trestu.
- 79 Jak zdůraznil generální advokát v bodech 85 a 86 svého stanoviska, jediný požadavek, který lze z tohoto ustanovení vyvodit, se týká existence možnosti vnitrostátních soudů přihlížet k předchozím odsouzením vydaným v jiných členských státech, avšak unijní normotvůrce nestanovil konkrétní podmínky takového zohlednění.
- 80 V projednávané věci z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že Landgericht Freiburg im Breisgau (zemský soud ve Freiburgu im Breisgau) skutečně přihlédl k předchozím odsouzením ve Francii. Rozsudkem ze dne 21. února 2022 totiž tento soud provedl snížení „kompenzační povahy“ trestu o jeden rok oproti původnímu trestu odnětí svobody v trvání sedmi let, aby zohlednil nemožnost dodatečného uložení souhrnného trestu s odsouzeními vydanými ve Francii.
- 81 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 3 odst. 5 druhý pododstavec rámcového rozhodnutí 2008/675 musí být vykládán tak, že zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě ve smyslu tohoto ustanovení nevyžaduje, aby vnitrostátní soud konkrétním způsobem prokázal a odůvodnil nevýhodu vyplývající z nemožnosti dodatečného uložení souhrnného trestu stanoveného pro předchozí vnitrostátní odsouzení.

K nákladům řízení

- 82 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Článek 3 odst. 1 a 5 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení

musí být vykládán v tom smyslu, že

členský stát není povinen v trestním řízení zahájeném proti určité osobě přiznat předchozím odsouzením vydaným v jiném členském státě proti této osobě a za jiné

skutky stejné účinky, jaké jsou přisuzovány předchozím vnitrostátním odsouzením podle předpisů daného vnitrostátního práva týkajících se ukládání souhrnného trestu v případě, že zaprvé byl trestný čin, pro který bylo vedeno toto řízení, spáchán dříve, než byla vydána tato předchozí odsouzení, a zadruhé by zohlednění uvedených předchozích odsouzení podle těchto předpisů vnitrostátního práva bránilo vnitrostátnímu soudu, který v uvedeném řízení rozhoduje, uložit trest, který by mohl být proti dané osobě vykonán.

2) Článek 3 odst. 5 druhý pododstavec rámcového rozhodnutí 2008/675

musí být vykládán v tom smyslu, že

zohlednění předchozích odsouzení vydaných v jiném členském státě ve smyslu tohoto ustanovení nevyžaduje, aby vnitrostátní soud konkrétním způsobem prokázal a odůvodnil nevýhodu vyplývající z nemožnosti dodatečného uložení souhrnného trestu stanoveného pro předchozí vnitrostátní odsouzení.

Podpisy.